

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

02.12.2022

Atzinums Nr. 4-03/23/2022

Par Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2038. gadam un Ropažu novada attīstības programmas 2022. – 2028. gadam Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātājs:

Ropažu novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000067986, adrese: Institūta iela 1A, Ulbroka, Stopiņu pagasts, Ropažu novads, LV – 2130, e-pasts: novada.dome@ropazi.lv.

Vides pārskata sagatavotājs:

SIA “Grupa93”, reģistrācijas Nr. 50103129191, adrese: Krišjāņa Barona iela 3– 4, Rīga, LV – 1050, e-pasts: info@g93.lv.

Plānošanas dokuments:

Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2038. gadam un Ropažu novada attīstības programma 2022.–2028. gadam

SIA “Grupa93” (turpmāk – Sagatavotāja) 2022. gada 20. oktobrī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2038. gadam (2.0 redakcija) (turpmāk – Stratēģija) un Ropažu novada attīstības programmas 2022. – 2028. gadam (2.0 redakcija) (turpmāk – Attīstības programma) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) precizēto Vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskats). Stratēģiju un Attīstības programmu izstrādāja Ropažu novada pašvaldība (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai¹ – Birojam – ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

¹ Novērtējuma likuma 6. panta pirmā daļa.

Vides pārskats nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu².

Biroja atzinums par Vides pārskatu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti Biroja iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Stratēģijas un Attīstības programmas Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" IV nodaļas "*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Teritorijas plānojuma galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Stratēģijas un Attīstības programmas un to ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar plānošanas dokumentu īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā noteiktajam – sākot ar 2021. gada 1. jūliju jaunveidotajā Ropažu novada administratīvajā teritorijā ietilpst Stopiņu pagasts, Garkalnes pagasts, Ropažu pagasts un Vangažu pilsēta. Veidojot vienotu turpmāko Ropažu novada attīstības redzējumu, tiek izstrādāta kopēja visas jaunizveidotās teritoriālās vienības Stratēģija un Attīstības programma. Stratēģiskais novērtējums Stratēģijai un Attīstības programmai piemērots ar Biroja 2021. gada 25. februāra lēmumu Nr. 4–02/15 "*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*"³.
- 1.3. Stratēģija ir apvienotā Ropažu novada hierarhiski augstākais ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. Stratēģijā apzināti nozīmīgākie esošie telpiskās struktūras elementi un noteikta vēlamā novada teritorijas telpiskā struktūra, t.sk. apdzīvojuma struktūra, galvenie transporta koridori un infrastruktūra, dabas teritorijas, kultūrvēsturiskā mantojuma teritorijas, ražošanas un loģistikas teritorijas. Nozīmīgākās ilgtermiņa izmaiņas telpiskajā struktūrā:
 - 1.3.1. Novadā **telpiskās attīstības funkcionālās telpas** noteiktas pēc četriem principiem: 1) Dabas pārākums Pierīgā ar plašām un daudzveidīgām dabas teritorijām un zili–zaļo tīklojumu; 2) Dzīvesvietu un mājokļa daudzveidība Pierīgā; 3) Teritorijas loģistikas uzņēmumu un mūsdienīgu ražotņu attīstībai un 4) Attīstīts transporta tīkls novada apdzīvoto vietu savienošanai un starptautiskai sasniedzamībai. Savukārt kā struktūras elementi ir izdalīti: apdzīvojuma un pakalpojumu centri, valsts un pašvaldību mežu bagātība, ūdeņu bagātība, transporta maģistrāles, lauku dzīvesveida un ekoloģiskās saimniekošanas telpas un novada saimnieciskie centri – galvenās loģistikas uzņēmumu un ražotņu koncentrēšanās vietas.
 - 1.3.2. **Apdzīvojuma un attīstības centra struktūrā** būtiskākie plānotie risinājumi:
 - 1.3.2.1. Tuvās Pierīgas urbanizētā telpa – kādreizējās Bergu, Upesciema u.c. Pierīgas zemes, kuras pēdējās desmitgadēs kā savrupmāju apbūve ir paplašinājušās līdz

² Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts.

³ Lēmums pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/lemumi>.

Rīgas apvedceļam. Tuvās Pierīgas vēsturiskā apbūve ir Bergi, Langstiņi, Upesciems, Sunīši, Bukulti, Priedkalne un Baltezers, jaunā apbūve – Līči, Dzidriņas, Amatnieki un Priežlejas. Tuvās Pierīgas urbanizētā telpa ir teritorija, kur jārada savienojumi starp ciemiem.

- 1.3.2.2. Tradicionālo apdzīvoto vietu grupā ir iekļautas apdzīvotās vietas, kas veidojušās vēsturiski ar daudzdzīvokļu apbūvi – Garkalne, Vangaži, Ropaži, Zaķumuiža, Silakrogs, Mucenieki, Dreiliņi, Ulbroka ar blakus esošajām Vālodzēm, Upeslejas, Saurieši un Cekule. Šajā apdzīvoto vietu grupā ir jārisina publisko pakalpojumu nodrošinājums.
 - 1.3.2.3. Saimnieciskie centri ir apdzīvotās vietas ar nozīmīgu ražošanas funkciju – Rumbula, Saurieši, Vangaži, Dreiliņi un Zaķumuiža. Šajās apdzīvotajās vietās jānodrošina uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamā infrastruktūra un jāsamēro saimnieciskās darbības un dzīvošanas funkcijas.
 - 1.3.2.4. Vasaras dārzu ciemi – Skuķīši, Podkājas, Tumšupe, Makstenieki, Jaunbagumi, Suži, Gaidas, Bajāri un Kangari ir izveidotās dārzkopības kooperatīvu teritorijas. Vasaras dārzu ciemiem nepieciešams attīstīt publisko infrastruktūru (ielas, apgaismojumu), mazināt ietekmi uz vidi (ūdenssaimniecība, notekūdeņu attīrīšana, atkritumu apsaimniekošana), nodrošināt sabiedrisko transportu un gājēju un velo savienojumus ar blakus esošajiem ciemiem, kā arī veikt citus pasākumus, kas ļautu vasaras dārzu ciemus sakārtot pastāvīgai dzīvošanai.
 - 1.3.2.5. Lauku ciemu grupā ir kādreizējo viensētu un lauku privātmājas un saimniecības ar vēsturiskajiem ciemu nosaukumiem – Kārciems, Bajārkrogs, Lielkangari, Vāverkrogs, Augšciems, Villasmuiža un Ūlupji. Ciemos ir raksturīgais lauku ceļu tīklojums. Lauku ciemu attīstības potenciāls ir saistīts ar dzīvojamo funkciju, lauku saimniekošanu, lauku tūrismu, to problemātika ir saistīta ar pašvaldības pakalpojumu un sabiedriskā transporta pieejamību.
- 1.3.3. Ražošanas, loģistikas un uzņēmējdarbības telpiskā struktūras attīstība plānota:**
- 1.3.3.1. Uzņēmējdarbības telpiskā attīstība Ropažu novadā ir vērsta uz: 1) Publiskās infrastruktūras sakārtošanu esošo uzņēmumu teritoriju sasniedzamībai un uzņēmumu atbalstam; 2) Jaunu teritoriju attīstību videi draudzīgo tehnoloģiju ražošanas uzņēmumiem un loģistikas pakalpojumu uzņēmumiem; 3) Vietējos resursos balstītu uzņēmējdarbības attīstību un 4) Apdzīvoto vietu kā novada “*saimniecisko centru*” attīstību.
 - 1.3.3.2. Saimnieciskajos centros – Rumbula, Vangaži, Saurieši, Dreiliņi, Zaķumuiža – prioritāri ir jānovērtē uzņēmumu attīstības vajadzības.
 - 1.3.3.3. Pārējās apdzīvotās vietās jāveicina daudzveidīgu funkciju apbūve, jaunu apbūvi veidojot pēc iespējas pilsētas un ciemu robežās efektīvākai inženiertīklu izmantošanai, vides risinājumu ieviešanai, darba vietu, pakalpojumu un mājokļa pieejamībai.
 - 1.3.3.4. Izmantojot Pierīgas autoceļu un maģistrālo ielu tīklu, kas nodrošina ērtus transporta savienojumus, jāattīsta perspektīvās loģistikas, ražošanas un uzņēmējdarbības teritorijas: 1) Rumbulā, Dreiliņos gar Rīgas robežu un autoceļu P4 (Rīga – Ērgļi), 2) Ulbrokā un Dreiliņos gar perspektīvā paredzēto automaģistrāli E22 (Rīga –Maskava), 3) Ulbrokā, Dzidriņās un Līčos gar autoceļu P4, 4) Sauriešos pie autoceļa P5 (Rīga – Ogre), 5) Vangažos un Garkalnes pagastā bijušās Vangažu rūpnīcas apkaimē un 6) arī citviet Ropažu novadā saskaņā ar teritorijas plānojumā noteiktajām teritorijām rūpniecības un uzņēmējdarbības attīstībai.

- 1.3.4. **Dabas teritoriju telpiskās struktūras, kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma prioritārās teritorijas** risinājumos izdalīti šādi telpiskās struktūras elementi: 1) meža telpa, 2) lauksaimniecības telpa, 3) upju tīkls, ezeri, ūdensobjekti, 4) dabas liegumi un lielākie mikroliegumi, 5) derīgie izrakteņi, 6) galvenie īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības telpas un 7) valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi.
- 1.3.5. **Transporta struktūras** vēlamā ilgtermiņa attīstība tiek plānota, nodrošinot Ropažu novada ārējo sasniedzamību un savienojumus starp novada apdzīvotajām vietām:
- 1.3.5.1. Valsts galvenie autoceļi: 1) VIA Baltica Tallinas šosejas posms, Eiropas transporta pamattīkla ceļš (A1 (Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži)), nākotnē – jaunā trasējumā Ādaži – Garkalne; 2) Vidzemes šoseja, Eiropas transporta pamattīkla ceļš (A2 Rīga – Sigulda–Igaunijas robeža (Vecclaicene)), 3) VIA Baltica Rīgas apvedceļa posms (A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers–Saulkalne)) un 4) Daugavpils šoseja (A6 Rīga–Daugavpils).
- 1.3.5.2. Pieci valsts reģionālie autoceļi un 15 valsts vietējie ceļi.
- 1.3.5.3. Dzelzceļš: 1) dzelzceļa līnija Rīga–Valga ar divām dzelzceļa stacijām Garkalni un Krievupi (stacija Vangaži– Siguldas novadā; Baltezers– pašreiz slēgta), 2) elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga–Aizkraukle ar dzelzceļa staciju Gaisma un 3) projektējamā *Rail Baltica* dzelzceļa līnija ar reģionālās satiksmes staciju Sauriešos.
- 1.3.5.4. Stratēģiskie mobilitātes punkti pie dzelzceļa stacijām un automaģistrālēm.
- 1.3.6. **Inženiertehniskā infrastruktūras** telpiskās struktūras elementi ir: 1) Maģistrālie gāzes pārvada tīkli; 2) Augstsprieguma elektrolīnijas; 3) Maģistrālie optisko sakaru kabeļi; 4) Novada apdzīvoto vietu centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas un centralizētās apkures sistēmas un 5) Atkritumu poligons.
- 1.3.7. **Kopējo interešu teritorijas** tiek saistītas ar turpmākajām sadarbības teritorijām:
- 1.3.7.1. Ar Rīgu, nodrošinot atbalstu Rīgas iedzīvotājiem – atpūtu dabā un mājokļus Pierīgā, kā arī nodrošinot nozīmīgākos autoceļu un dzelzceļa transporta ievadus Rīgā un uzņēmumu teritorijas to tuvumā.
- 1.3.7.2. Ar kaimiņu pašvaldībām (Ādažu un Salaspils novadiem), kuras tāpat kā Ropažu novads robežojas ar Rīgu, veidojot labi attīstītu, savstarpēji sasaistītu Pierīgas transporta un inženiertehniskā nodrošinājuma infrastruktūru, savienojumus starp apdzīvotajām vietām, aizsargātus dabas tūrisma koridorus, piedāvājot kvalitatīvu mājokli, pakalpojumus un darbavietas Pierīgā.
- 1.3.7.3. Ar Siguldas un Ogres novadiem un pārējiem no Rīgas attālākajiem novadiem, atbalstot Rīgas un tālāko novadu ātrāku un daudzveidīgu sasniedzamību (sabiedriskais transports, reģionālie velosipēdu ceļi).
- 1.4. Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas Ropažu novada attīstības vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi septiņu gadu periodam no 2022. gada līdz 2028. gadam, lai īstenotu Stratēģijā izvirzītos ilgtermiņa stratēģiskos uzstādījumus. Attīstības programma sastāv no četrām daļām: 1) Esošā situācija, 2) Stratēģiskā daļa, 3) Rīcības plāns un 4) Investīciju plāns.
- 1.5. Attīstības programmas Stratēģijas daļā izvirzītas šādas vidēja termiņa prioritātes:

- 1.5.1. **VP1. Energoefektīvs un gudri apsaimniekots mājoklis** ar rīcības virzieniem:
1) Dzīvojamā fonda atjaunošana un ilgtspējīga mājokļa pieejamības veicināšana un
2) Komunālās saimniecības attīstība un atkritumu apsaimniekošana.
- 1.5.2. **VP2. Paplašināta publiskā ārtelpa un attīstīta zaļā infrastruktūra** ar rīcības virzieniem: 1) Zaļo zonu labiekārtošana ap dzīvojamām zonām, tā radot papildu komfortu un veselīgu dzīves vidi un 2) Zaļā infrastruktūra Ropažu novada aktīvās atpūtas un tūrisma iespēju paplašināšanai.
- 1.5.3. **VP3. Daudzveidu mobilitāte (vai bezizmešu mobilitāte)** ar rīcības virzieniem:
1) Sabiedriskā transporta, tostarp dzelzceļa lietošanas veicināšana ikdienas braucienos; 2) Velosipēdu un citu mikromobilitātes rīku lietošanas ikdienā veicināšana un 3) Ūdenstransporta un ūdenstūrisma attīstīšana.
- 1.5.4. **VP4. Transporta infrastruktūras attīstība** ar rīcības virzienu Apdzīvotās vietas savienošā autoceļu tīkla attīstība Ropažu novadā un satiksmes drošības uzlabošana.
- 1.5.5. **VP5. Pakalpojumu pieejamība** ar rīcības virzieniem un uzdevumiem, kuru realizācija nav saistāma ar ietekmi uz vidi.
- 1.5.6. **VP6. Iedzīvotāji – pašvaldības sadarbības partneri** ar rīcības virzieniem un uzdevumiem, kuru realizācija nav saistāma ar ietekmi uz vidi.
- 1.5.7. **VP7. Pašvaldība – sadarbības partneris uzņēmumu globālās konkurētspējas paaugstināšanā** ar rīcības virzienu Uzņēmējdarbībai labvēlīga vide Ropažu novadā.
- 1.6. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:
 - 1.6.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Vides pārskatā Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādes procesā izvērtētas divas Ropažu novada attīstības alternatīvas:
 - 1.6.1.1. **1. alternatīva.** Ropažu novada attīstības prioritāte ir teritoriju attīstība un paplašināšana spēcīgiem, moderniem, energoresursus taupošiem un tīriem uzņēmumiem.
 - 1.6.1.2. **2. alternatīva.** Ropažu novada attīstības prioritāte ir ilgtspējīga attīstība, līdzsvaroti piedāvājot teritorijas mājoklim, uzņēmējdarbībai un pakalpojumiem, saglabājot ražošanas attīstību līdz šim plānotajās ražošanas teritorijās un dabas vērtības zaļajā lokā ap Rīgu.
 - 1.6.2. Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajam alternatīvu vērtējumam konstatējams, ka Stratēģijā iekļauta 2. alternatīva, jo novada līdzsvarota attīstība, plānojot novadu kā dzīves vietu vai atpūtas vietu Pierīgā, vienlaikus sekmējot vides stāvokļa uzlabošanas, virzību uz klimatneitralitāti, samērīgi attīstot ražošanu ar videi draudzīgu tehnoloģiju palīdzību, kā arī saglabājot un iesaistot ilgtspējīgā teritorijas attīstībā dabas resursus, dabas un kultūras mantojuma teritorijas un objektus, ilgtermiņā lielākā mērā nekā 1. alternatīva mazinās vides piesārņojumu, klimata pārmaiņu ietekmi un sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu.

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

- 2.1. Vides pārskats izstrādāts, ņemot vērā Izstrādātājam pieejamo un papildus noskaidroto informāciju par novada dabas apstākļiem un vides kvalitāti. Secināms, ka izmantoti Ropažu novada pašvaldības sniegtie dati, VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC), Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) u.c. institūciju rīcībā esošā informācija.
- 2.2. Vides pārskatā ietverts plānošanas dokumenta teritorijas vispārīgs raksturojums, iekļauta informācija par vides aspektiem un apkopojums par teritorijas dabas vērtībām. Galvenajos ietekmes aspektos ir secināms:
 - 2.2.1. Ropažu novada teritorijas lielāko daļu (67 %) aizņem mežu platības un salīdzinoši nelielu platību – lauksaimniecībā izmantojamās zemes (15 %)⁴. Novada teritorija ir bagāta ar derīgajiem izrakteņiem, galvenokārt, dolomītu, bet sastopams arī māls, smilts, smilts-grants un kūdra. Novada teritorijā reģistrētas 62 būvmateriālu izejvielu un 59 kūdras atradnes, bet lielākajā daļā no tām derīgo izrakteņu ieguve nenotiek.⁵ Novadā nav valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes. Licences vai atļaujas dažādu būvmateriālu izejvielu veidu ieguvei 2020. gada sākumā bija izsniegtas 5 atradnēs. Jaunajos plānošanas dokumentos pašvaldība neplāno sekmēt derīgo izrakteņu ieguvi novadā, taču aktuāls jautājums saistībā ar izstrādē esošajām atradnēm ir to rekultivācija.
 - 2.2.2. Ropažu novada teritorijā ir nodibinātas 4 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT) – dabas liegumi “*Lielie Kangari*”, “*Garkalnes meži*” un “*Lielā Baltezera salas*”, kuri ir iekļauti arī Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā – *Natura 2000*, un dabas liegums “*Bulļezers*”. Dabas liegumiem, kas ir arī *Natura 2000* teritorijas, ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni. Ropažu novada teritorijā sastopami 34 Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi, no tiem lielākās platības aizņem biotops 2180 *Mežainas piejūras kāpas* (6857,82 ha), 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* (2042,93 ha), kā arī 91D0* *Purvaini meži* (1156,30 ha). Eiropas Savienības nozīmes biotopi veido 24,4 % no kopējās novada platības. Ropažu novada teritorijā, it īpaši Garkalnes pagastā, līdz šim plānotās dzīvojamās apbūves teritorijas atrodas arī Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizņemtajās platībās un īpaši aizsargājamo sugu atradnēs.
 - 2.2.3. Ropažu novadā, ņemot vērā tā ģeogrāfisko novietojumu, galvenie atjaunojamo energoresursu veidi ir saules starojums, vēja enerģija, ģeotermālā enerģija, kurināmā koksne, kā arī biomasas un ūdens. Plānojot vēja elektrostaciju izvietojumu, jāņem vērā iespējamie ierobežojumi to izvietojumam. Ropažu novada teritorijā iespējams iegūt un izmantot zemas temperatūras ģeotermālos resursus < 20° C, kas izmantojami nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai, pielietojot siltumsūkņus. Plānojot novada attīstību, prioritāra ir atjaunojamo energoresursu izmantošanas intensificēšana visās jomās – energoapgādē, transporta nozarē, ražošanas procesos un individuālos (atsevišķu objektu) risinājumos, kā arī nepieciešamo pētījumu veikšana (piemēram, ģeotermālās enerģijas izmantošanā), kā arī inovatīvu tehnoloģiju un produktu izstrāde.
 - 2.2.4. Novadā kā galvenos kurināmos izmanto dabasgāzi, biogāzi, malku, šķeldu, un granulas. Izmantojot šos kurināmos veidus un sašķidrināto gāzi, izmešos atmosfēras

⁴ Valsts zemes dienests, Pieejams: <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>.

⁵ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (turpmāk – LVĢMC), Pieejams: <https://videscentrs.lvġmc.lv/>.

gaisā veidojas CO, CO₂, NO_x un daļiņas PM₁₀, PM_{2,5}.

- 2.2.5. Novadā regulāri gaisa kvalitātes mērījumi netiek veikti, bet Vides pārskatā ir secināts, ka galvenais gaisa piesārņojuma avots novadā ir autotransports, īpaši uz valsts galvenajiem autoceļiem A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) (E67), A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Vecclaicene) (E77), A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) (E67), A6 Rīga – Daugavpils un arī valsts reģionālajiem autoceļiem P2 Juglas papīrfabrikas ciemats–Upesciems, P3 Garkalne–Alauksts, P4 Rīga–Ērgļi, P5 Ulbroka–Ogre un P10 Inčukalns–Ropaži–Ikšķile, Garkalnes pagastā arī dzelzceļa transports – pa dzelzceļa līniju Rīga –Lugaži. Autotransporta radītajās emisijās galvenās piesārņojošas vielas ir slāpekļa oksīdi (NO_x), daļiņas PM₁₀, PM_{2,5}, oglekļa oksīds (CO), oglekļa dioksīds (CO₂) un ogļūdeņraži (benzols, toluols, ksilols). Autotransporta ietekmes zonā atrodas dzīvojamā apbūve, meži un lauksaimniecības zemes.
- 2.2.6. Vides trokšņa piesārņojumu, galvenokārt, rada transporta kustība, rūpniecisko objektu, siltuma un enerģijas ražošanas iekārtu darbība. Galvenais trokšņa avots novadā ir autotransports. Informācija par valsts galveno autoceļu A1, A2, A4 un A6, kā arī valsts reģionālā autoceļa P4 tuvumā esošajiem trokšņa piesārņojumiem ir pieejama VSIA “*Latvijas Valsts ceļi*” 2017. gadā izstrādātajās trokšņa stratēģiskajās kartēs⁶. Atbilstoši pieejamai informācijai identificēti dienas, vakara un arī nakts vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi⁷ dzīvojamās apbūves teritorijās pie Lielā Baltezera, Garkalnē, Vangažos, Bergos, Upesciemā, Muceniekos, Upeslejās, Amatniekos, Dreiliņos, Ulbrokas daļā (ziemeļos) un robežjoslā ar Rīgas pilsētu (pie autoceļa A6). Vides trokšņa rādītāji dzīvojamā apbūvē pārsniedz dienas robežlielumu (vērtējot pēc normatīva individuālajai dzīvojamai apbūvei, t.sk. savrupmājām, mazstāvu apbūvei – 55 dBA) par 5 dBA, šaurās joslās autoceļu tuvumā – par 10 dBA, vakara robežlielumu (50 dBA) – līdz 10 dBA, ceļa tiešā tuvumā – 15 dBA un nakts robežlielumu (45 dBA) plašākās teritorijās – par 10 dBA, joslās pie ceļiem – par 15 – 20 dBA. Vides trokšņa diskomforta zonas platums ir dažāds, plašākas teritorijas trokšņa jutīgās (dzīvojamā apbūve, publiskā apbūves, – ar veselības aprūpi, izglītības iestāžu un sociālo aprūpi objektu apbūvi saistītas teritorijas) apbūves teritorijās konstatējama nakts periodā. Rīcības plānā “*Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.–2023.gadam*”⁸ ir plānoti pasākumi trokšņa diskomforta mazināšanai, tostarp, Ropažu novadā. Ropažu novadā plānoti autoceļu seguma atjaunošanas darbi (tiek ieviesti), trokšņa barjeru un grunts vaļņa izbūve akustiskā diskomforta zonā Vangaži, Amatnieki, trokšņa barjeru izbūve Garkalnē un Upesciems (pasākumi nav realizēti). Baltezerā, lai mazinātu vides trokšņa ietekmi plānota Baltezera rietumu apvedceļa būvniecība (tiek veikta izpēte). Turpmāk, plānojot novadā jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstību ilgtermiņā, to izvietojumam jāizvēlas vietas ārpus akustiskā diskomforta zonām.
- 2.2.7. Novada teritorijā esošie ūdensobjekti atrodas Daugavas upju sateces baseina apgabalā un neliela daļa Gaujas upju sateces baseina apgabalā⁹. Ropažu novadā

⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” 63.1. punkta nosacījumiem trokšņa stratēģiskās kartes izstrādā autoceļiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā.

⁷ Vides trokšņa robežlielumi saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” savrupmāju, mazstāvu vai viensētu dzīvojamo māju teritorijās ir 55 dB(A) dienas periodā, 50 dB(A) vakara periodā un 45 dB(A) nakts periodā.

⁸ Trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāna atjaunināšana plānota 2022. – 2023. gadā.

⁹ Saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likuma 1. panta 18. punktu un pielikumu. Likuma 1. panta 18. punktā definēts: “*upju baseinu apgabals — sauszemes un jūras teritorija, ko veido vienas upes vai vairāku blakus esošu*

esošo virszemes ūdensobjektu (turpmāk – ŪO) ekoloģiskā kvalitātes un ķīmiskās kvalitātes aktuālākais vērtējums ir veikts Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāna 2022.–2027. gadam (turpmāk – UBAAP) izstrādes ietvaros. ŪO vidēju vai sliktu ekoloģiskās kvalitātes vērtējumu galvenokārt nosaka paaugstinātas kopējā fosfora (P_{kop}) un kopējā slāpekļa (N_{kop}) koncentrācijas ūdenī, hidromorfoloģisko pārveidojumu un applūšanas risku ietekme, kā arī iespējams virszemes ūdeņu kvalitātes vērtēšanas metožu pilnveidošana un līdz ar to mainība, salīdzinot ar iepriekšējo apsaimniekošanas 6 gadu periodu. Salīdzinot monitoringa datus ar iepriekšējo plānošanas periodu, secināts:

- 2.2.7.1. Lielās Juglas (D406) un Gaujas (G201) ekoloģiskā kvalitāte ir uzlabojusies un ir sasniegts UBAAP 2016. – 2021. gadam noteiktais vides kvalitātes mērķis “*laba ekoloģiskā kvalitāte*”.
- 2.2.7.2. Mazās Juglas (D410), Mergupes (D408), Lielā Baltezers (E043) ir saglabāties UBAAP 2016. – 2021. gadam noteiktais vides kvalitātes mērķis “*vidēja ekoloģiskā kvalitāte*” un Tumsupes (D403) un Krievupes (404) noteikta “*vidēja ekoloģiskā kvalitāte*”¹⁰.
- 2.2.7.3. Daugavas (D413SP), Juglas (D543MW) ekoloģiskā kvalitāte ir pasliktinājusies un tā atbilst “*sliktai ekoloģiskās kvalitātes*” klasei, Piķurgas (D571) saglabāta “*slikta ekoloģiskā kvalitāte*”.
- 2.2.7.4. Lielākās daļas (Mergupes (D408), Lielās Juglas (D406), Gaujas (G201)) ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte ir pasliktinājusies un ir “*slikta ekoloģiskā kvalitāte*” vai arī saglabājusies “*slikta ekoloģiskā kvalitāte*” (Lielā Baltezers (E043), Mazās Juglas (D410))¹¹.
- 2.2.8. Novadā nav izveidotas oficiālas peldvietas atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumu Nr. 692 “*Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība*” (turpmāk – Noteikums Nr. 692) nosacījumiem. Saskaņā ar Veselības inspekcijas veiktā monitoringa rezultātiem¹² 2022. gada peldsezonā novada 14 neoficiālajās peldvietās: Langstiņu ezerā, Juglas kanāla iztekā no Lielā Baltezers (Bukulti, Neļķu iela), Baltezerā (Bukulti, Saulstaru iela 2a), Lielā Jugla (Upesciems), Tumsupē (Podkājas), Mazā Jugla (Upeslejas), Sauriešu karjerā (Cīruļu iela), Ulbrokas ezerā, Peldezerā, Asaru ezerā, Vangažu ezerā (Gaujas iela 23A), “*Silezeros*” (Vangaži), Lielā Jugla (Ropaži), Lielā Jugla (Zaķumuiža), Silezerā (Ropažos) bija atļauts peldēties, t.i. peldūdeņu kvalitāte atbilda normatīvo aktu prasībām. Savukārt divās peldvietās Baltezerā (pie sanatorijas un Bukultos, Saulstaru iela 2a), ilgstoši pastāvēt karstam laikam, 2022. gada augustā ir novērota epizodiska zilaļģu savairošanās. Saskaņā ar Veselības inspekcijas slēdzienu, ja peldvietā zilaļģes parādās masveidā un pārklāj peldvietas ūdens teritoriju, tad peldēties ir aizliegts¹³. Plānojot novada attīstību, Sagatavotājas ieskatā ir izvērtējamas oficiālu iekšzemes peldvietu izveides

upju baseini, kā arī ar tiem saistītie pazemes ūdeņi un piekrastes ūdeņi, kas saskaņā ar šo likumu ir upju baseinu apsaimniekošanas pamatvienība”.

¹⁰ Ūdens objekti D403, D404 kā jauni ŪO izdalīti UBAAP 2022. – 2027. gadam, savukārt no ŪO D401 atsevišķi izdalīts UO Juglas kanāls (D543MV).

¹¹ Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam, un Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2022.-2027. gadam, LVGMC, 2021. gads. Ar VARAM 2022. gada 22. novembra rīkojumu Nr. 1-2/167 “*Par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojumu darbības apturēšanu*” 2021. gadā izstrādātie upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāni nav spēkā esoši.

¹² Veselības inspekcija, informācija par peldvietu ūdens kvalitāti. Pieejams: <https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitate>.

¹³ Veselības inspekcija, peldvietu ūdens kvalitātes monitoringa informācija, 2022. gads, <https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitate>.

iespējas, ietverot novada neoficiālās peldvietas, kuras iedzīvotāji jau aktīvi izmanto.

- 2.2.9. Novadā atrodas 18 pazemes ūdeņu atradnes¹⁴. Visās atradnēs, izņemot Sauriešos, pazemes ūdeņu veids ir saldūdens, Sauriešos – hlorīdu saldūdens. Septiņas pazemes ūdeņu atradnes tiek izmantotas novada ciemu Ulbrokas, Mucenieku, Silakroga, Zaķumuižas, Ropažu un Sauriešu, kā arī Vangažu pilsētas centralizētajai ūdensapgādei, piecās atradnēs (Baltezers, Baltezers I, Baltezers II, Zaķumuiža un Remberģi) ūdens tiek iegūts Rīgas pilsētas centralizētajai ūdensapgādei, sešas – uzņēmumu SIA "Zaķumuižas Avots" (2 atradnes) dzeramā ūdens ražošanai, SIA "Blue Circle" zivju audzētavas uzņēmuma darbības nodrošināšanai, SIA "Coca-Cola HBC Latvia", SIA "Getliņi EKO" un SIA "Knauf" ūdensapgādei. Centralizētas ūdensapgādes pakalpojumi novadā ir 19 apdzīvotajās vietās – Vangažu pilsētā, Ropažos, Muceniekos, Silakrogā, Zaķumuižā, Tumšupē, Ulbrokā, Vālodzēs, Dzidriņās, Sauriešos, Upeslejās, Līčos, Cekulē, Rumbulā, Garkalnē, Priedkalnē, Bukultos, Baltezerā un Upesciemā. Ūdensapgādi Rumbulā, Upesciemā un Baltezerā nodrošina SIA "Rīgas ūdens", ūdensapgādes tīklus apsaimnieko pašvaldības kapitālsabiedrības.
- 2.2.10. Centralizētai ūdensapgādei izmantotā dzeramā ūdens kvalitāte pēc sagatavošanas 2019. gadā apdzīvotajās vietās Silakrogs, Ropaži, Mucenieki, Vangaži, Ulbroka, Saurieši, Vālodzes atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām, Zaķumuižā un Upesciemā dzeramajā ūdenī monitoringa vietās 2019. gadā ir konstatētas neatbilstības – paaugstināts dzelzs un mangāna saturs, Garkalnē – paaugstināts mangāna saturs¹⁵. 2020. gadā dzeramā ūdens kvalitāte monitoringa vietās Silakrogs, Ropaži, Zaķumuiža, Upesciems, Vangaži, Ulbroka un Saurieši atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām, Muceniekos ir konstatēta neatbilstība pēc mangāna satura¹⁶. Neatbilstību nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs, papildu dzelzs klātbūtni dzeramajā ūdenī nosaka arī tas, ka sistēmā ir novecojuši, rūsejuši cauruļvadi. Tādēļ pirms ūdens piegādes patērētājiem, veicama dzeramā ūdens sagatavošana un, ja nepieciešams, cauruļvadu nomaiņa.
- 2.2.11. Centralizētās kanalizācijas sistēmas novadā ir izbūvētas 18 apdzīvotajās vietās – Vangažos, Ulbrokā, Dzidriņās, Vālodzēs, Cekulē, Līčos, Sauriešos, Upeslejās, Ropažos, Muceniekos, Tumšupē, Silakrogā, Zaķumuižā, Garkalnē, Upesciemā, Bukultos, Priedkalnē un Baltezerā. Novadā darbojas 15 pašvaldības notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (turpmāk – NAI), t.sk. Vangažos, Garkalnē (4 NAI), Ulbrokā, Ulbrokas vidusskolā, Cekulē, Līčos, Sauriešos, Ropažos, Muceniekos, Tumšupē, Silakrogā un Zaķumuižā. No Upesciema, Bukultiem, Priedkalnes un Baltezera centralizētajām kanalizācijas sistēmām savāktie sadzīves notekūdeņi tiek nodoti attīrīšanai SIA "Rīgas ūdens" apsaimniekotajā Rīgas pilsētas NAI. Amatnieku ciemā NAI projektētās jaudas ciema vajadzībām, tīklu garums un attīrīšanas pakāpe ir nepietiekama un neatbilstoša normatīvo aktu prasībām. Savukārt Langstiņos, Sunīšos, Bergos, Dreiliņos un Rumbulā centralizētas kanalizācijas sistēmas nav ierīkotas. Dreiliņos un Sunīšos nelielam lietotāju skaitam sadzīves notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu nodrošina privāto īpašumu apsaimniekotājiem piederošās NAI. Pašvaldība Attīstības programmā iekļāvusi notekūdeņu apsaimniekošanas uzlabošanas risinājumus Amatnieku ciemā.
- 2.2.12. Atbilstoši UBAAP¹⁷ informācijai nacionālas nozīmes plūdu riska teritorija ir Mazās Juglas upes palīene. Tā ir pakļauta pavasara plūdu riskam, ko izraisa intensīva sniega

¹⁴ LVĢMC, Pieejams: <https://videscentrs.lv/mc.lv/>.

¹⁵ Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2019.gadā, Veselības inspekcija, 2019.

¹⁶ Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2020.gadā, Veselības inspekcija, 2021.

¹⁷ LVĢMC, Pieejams: <https://videscentrs.lv/mc.lv/>.

un ledus kušana, kā arī ilgstoši lieti. UBAAP pasākumi plūdu riska pārvaldībai plānoti Amatnieku ciemā, kā arī plānota Mazās Juglas poldera sūkņu stacijas pārbūve un dambja atjaunošana¹⁸.

- 2.2.13. Kā riska teritorijas atzīmētas arī Stopiņu pagasta dienvidu un Ropažu pagasta centrālajā daļā esošās teritorijas, kur ģipša un dolomīta šķīšanas rezultātā ir potenciāli karsta procesu attīstības draudi. Teritorijai Stopiņu pagastā raksturīgas atklātas virszemes karsta formas (kritenes, akas, piltuves, ielejas), Ropažu pagastā – slēgtas pazemes karsta izpausmes formas (kavernas, dobumi). Šo procesu attīstību nosaka plānā mālaino kvartāra nogulumu sega, zem kuras iegul dolomīti ar ģipša ieslēgumiem, kas pazemes ūdeņu svārstību rezultātā var izšķīst, tādējādi tas nosaka inženierģeoloģiskos apstākļus būvniecībai.
- 2.2.14. Saskaņā ar LVĢMC “*Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu*” reģistra datiem¹⁹ Ropažu novadā atrodas 4 piesārņotas vietas un 26 potenciāli piesārņotas vietas, kā arī 3 vietas atbilst kategorijai “*nav piesārņota vieta*”.
- 2.2.15. Ropažu novada teritorija pēc spēkā esošā iedalījuma iekļaujas Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionā²⁰. Līdz ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.– 2028. gadam pieņemšanu²¹ un plānoto Ministru kabineta noteikumu par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem stāšanos spēkā Ropažu novads iekļausies Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā²². Novadā savāktie atkritumi tiek nodoti poligonā “*Getliņi*”, kuru apsaimnieko SIA “*Getliņi Eko*”, dalīti savāktie atkritumi – to pārstrādes uzņēmumiem. Visā novadā pakāpeniski turpinās pāreja uz dalītu atkritumu savākšanu. Dalītās atkritumu vākšanas konteineri publiskās vietās, pie pašvaldības uzņēmumiem un iestādēm, dzīvojamām ēkām novadā 2021. gadā (jūlijs) ir iekārtotas 77 vietās, t.sk. Garkalnes pagastā – 20, Ropažu pagastā – 15, Stopiņu pagastā – 29 un Vangažu pilsētā – 13 vietās.
- 2.3. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu Birojs pašvaldībai vērš uzmanību aspektiem, kas ņemami vērā turpmākajā teritorijas attīstības plānošanā:
- 2.3.1. Birojs secina, ka sabiedriskās apspriešanas laikā iedzīvotājiem trokšņu piesārņojums ir viens no aktuālākajiem jautājumiem. Konstatējams (skatīt šā atzinuma 2.2.6. punktu), ka autotransporta ietekmes zonā novada teritorijā atrodas dzīvojamā apbūve, kur atbilstoši Trokšņa stratēģiskajai kartei ir identificēti dienas, vakara un arī nakts vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi, tādējādi ietekmējot autoceļa tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Atbilstoši plānam “*Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.–2023.gadam*” ir plānoti pasākumi trokšņa diskomforta mazināšanai. Vienlaikus plānā norādīts uz nepieciešamību arī pašvaldību teritorijas un apbūves plānošanā paredzēt vides trokšņa diskomforta ierobežošanu, tostarp plānojot novadā jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstību ilgtermiņā, to izvietojumam jāizvēlas vietas ārpus trokšņa

¹⁸ Plānotie plūdu risku mazināšanas mērķi: Amatnieku ciemā - novērst Mazās Juglas plūdu un krasta erozijas risku, pārbūvējot aizsargdambi 535 m garumā un veikt Mazās Juglas krasta (tauvas joslas) attīrīšanu un labiekārtošanu, Mazās Juglas polderī - novērst lietus plūdu risku poldera teritorijā 143 ha platībā, uzstādīt jaunu energoefektīvāku sūkni ar automatisko vadības sistēmu, ierīkot sanesumu automatisko restu tīrītāju, pārbūvēt ēku, būvēt sedimentācijas baseinu, atjaunot poldera aizsargdambja augstumu un nogāzes (2.0 km garumā) ar vides pieejamību. Avots: UBAAP 2022. – 2027. gadam. SIVN Vides pārskata projekts, SIA “*Enviroprojekts*”, Pieejams: https://videscentrs.lv/gmc.lv/files/Udens/UBA_2022_2027/Upuju%20SIVN%20Vides%20parskats%2001.2022/.

¹⁹ LVĢMC, Pieejams: http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=home_view.

²⁰ Ministru kabineta 2013. gada 25. jūnija noteikumi Nr. 337 “*Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem*” (ar grozījumiem).

²¹ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 “*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.–2028. gadam*”.

²² Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40501277>.

diskomforta zonas. Līdz ar to Birojs vērš pašvaldības uzmanību, ka teritorijās, kur jau pašlaik konstatēti vides trokšņa robežlieluma pārsniegumi un kur to pieaugums ir prognozējams, nepieciešams izsvērt ar plānošanas dokumentiem ierobežojumus, vai arī pārskatīt teritoriju turpmākās attīstības iespējas atbilstoši normatīvo aktu regulējumam. Tāpat novada teritorijas plānojuma izstrādē būtiski ievērot Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 *“Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* 147. punkta prasību *“plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz normatīvajos aktos piesārņojuma jomā noteiktos piesārņojuma robežlielumus”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 240). Jāņem vērā, ka teritorijās, kur ir būtiski vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi, tā samazināšana līdz pieļaujamam līmenim ar atsevišķiem prettrokšņa pasākumiem, piemēram, lokālu prettrokšņa sienu būvniecību vienā īpašumā, – var nebūt iespējama, tādēļ trokšņu jutīgu objektu paredzēšana Biroja ieskatā šādās teritorijās nav pieļaujama. Savukārt Vides pārskatā gan apdzīvojama struktūras izmaiņu, gan pakalpojumu sniegšanas centru kontekstā rekomendēts papildus apsvērt attīstības teritoriju atbilstību, ko novada turpmākajā plānošanā jāņem vērā, lai izpildītu normatīvajos aktos noteiktās prasības vides kvalitātes nodrošināšanā novada iedzīvotājiem. Šādā kontekstā sabiedriskās apspriešanas laikā Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde atzinumā par Vides pārskatu²³ aicinājusi pašvaldību papildināt Stratēģijas telpiskās attīstības vadlīnijas ar prasībām par jaunu dzīvojamās un publiskās apbūves neplānošanu transporta trokšņa robežlieluma pārsnieguma teritorijās un līdz šim plānoto, bet nerealizēto šādu teritoriju pārskatīšanu, t.sk. plānoto transporta maģistrālo trašu tuvumā.

- 2.3.2. Attiecībā uz esošo / plānoto apbūvi kontekstā ar ĪADT Dabas aizsardzības pārvaldes²⁴ sabiedriskās apspriešanas laikā izdotajā atzinumā atzīmēts: *“virkne savrupmāju apbūves teritoriju un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju, piemēram, pilnībā aptver Māšēnu ezera mikroliegumu un pārklājas ar teritorijām, kur konstatēts Eiropas Savienības (ES) nozīmes īpaši aizsargājams biotops 2180 “Mežainas piejūras kāpas”, kā arī citi ES nozīmes biotopi un īpaši aizsargājamo sugu atradnes”*. Dabas aizsardzības pārvalde norādījusi, ka Eiropas Savienības biotopi un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes atrodas arī Mazās Juglas tuvumā esošajā plūdu riska teritorijā un applūstošā teritorijā, kur daļā līdz šim teritorijas plānojumos ir plānotas dzīvojamās apbūves teritorijas. Tā kā apbūve dažviet ir realizēta, bet dažviet vēl nav veikta, Dabas aizsardzības pārvalde aicina pašvaldību izvērtēt un no Eiropas Savienības nozīmes biotopu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu, kā arī applūstošajām platībām izslēgt apbūves platības, kuras vēsturiski ir iekļāmas, bet kurās nav īstenota apbūve.
- 2.3.3. Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai kā viena no problēmām tiek norādīta izstrādē esošo atradņu turpmākā apsaimniekošana / rekultivācija. Lai arī Vides pārskatā atzīmēts, ka turpmākajos plānošanas dokumentos pašvaldība neplāno sekmēt derīgo izraktnu ieguvī novadā, tomēr Biroja ieskatā rekomendējams turpmākajos teritoriju attīstības plānošanas dokumentos (teritorijas plānojumā, lokālplānojumos) teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – TIAN) iekļaut atbilstošus nosacījumus esošo vai plānoto karjeru turpmākajā apsaimniekošanā. Arī Dabas aizsardzības pārvalde atsauksmē par šo Vides

²³ Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvaldes 2022. gada 20. janvāra vēstule Nr. 11/2/471/RI/2022 *“Atzinums par vides pārskatu”*.

²⁴ Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 24. janvāra vēstule Nr. 4.8/382/2022-N *“Par atsauksmes sniegšanu par Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas SVN Vides pārskata projektu”*.

pārskatu²⁵ akcentē nepieciešamību renaturalizēt karjerus tādā veidā, lai nākotnē veidotos dabas bioloģiskajai daudzveidībai vērtīgas teritorijas un aicina pašvaldību: *“izvērtēt iespēju pēc derīgo izrakteņu ieguves beigšanas izstrādātās teritorijas renaturalizēt, piemēram, veidojot ūdenstilpes kā retiem putniem, abiniekiem, kukaiņiem piemērotas dzīvesvietas. Šādās ūdenstilpēs sugām tiek veidotas dažādas nišas, kas kalpo kā sugu dzīvotnes, piemēram, variēts krastu reljefs, saliņas u.tml. Latvijā renaturalizācija ir vērtējama kā jauns derīgo izrakteņu izstrādes vietu rekultivācijas risinājums, tomēr ārvalstīs uzkrājusies ilggadīga pieredze.”* Šādu teritoriju veidošana īpaši svarīga ir ĪADT tuvumā, bet vēlama arī pārējā novada teritorijā, ņemot vērā novada atrašanos Pierīgas tuvumā un plašās mežu teritorijas, kas tiek izmantotas arī rekreācijai.

- 2.3.4. Vides pārskatā norādīts uz notekūdeņu apsaimniekošanas nepilnībām, tostarp Amatnieku ciemā NAI neatbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī ciemu teritorijām, kur nav ierīkotas centralizētas kanalizācijas sistēmas (skatīt šā atzinuma 2.2.11. punktu). Pierīgas apdzīvotajās vietās Bergos, Dreiliņos, kā arī iespējams citās vietās, kurās nav pieejami centralizētas ūdensapgādes pakalpojumi, Ropažu novada pašvaldībai, sadarbojoties ar SIA “Rīgas ūdens”, jāizvērtē iespējas izveidot pieslēgumus Rīgas pilsētas centralizētajai ūdensapgādes sistēmai. Novadā, attīstoties jaunai dzīvojamai vai ar uzņēmējdarbību saistītai apbūvei, kur tā plānota attīstības plānošanas dokumentos, ir jāpaplašina centralizētās ūdensapgādes sistēmas tīkli. Centralizētās ūdensapgādes sistēmu tīklu paplašināšanas nepieciešamība ir vērtējama un attīstāma kontekstā ar plānoto aglomerāciju (ar piesārņojuma slodzi cilvēkekivalenti (CE) > 2000), tostarp paredzot sadzīves notekūdeņu centralizētu apsaimniekošanas attīstību Garkalnē, Dreiliņos, kā arī Bergos, Sunīšos, Langstiņos un Amatniekos. Birojs konstatē, ka Ūdensapgādes investīciju plānā 2021. – 2027. gadam²⁶ novērtēts, ka Ulbrokā papildu investīcijas plānotas centralizētās ūdensapgādes sistēmas tīklu izbūvei, kā arī jāveicina faktisko pieslēgumu izbūve pie esošiem tīkliem. Tāpat Birojs vērš uzmanību, ka novadā ir bijušie dārzkopības kooperatīvi, kuros vasaras mājas pārbūvētas pastāvīgai dzīvošanai, līdz ar to pašvaldībai ir saistoši Noteikumu Nr. 240 7. punktā noteiktās prasības attiecībā uz esošo vasarnīcu un dārzu māju apbūves teritoriju pārveidošanu par pastāvīgi dzīvojamo apbūves teritoriju, tostarp saistībā ar ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas u.c. infrastruktūras nodrošināšanu.
- 2.3.5. Vides pārskatā norādīts, ka novadā nav Noteikumos Nr. 692 iekļautu peldvietu, vienlaikus Veselības inspekcija 2022. gadā veica monitoringu 16 novada neoficiālajās peldvietās. Šādā kontekstā Birojs atzīmē, ka pašvaldībai ir saistoši Noteikumi Nr. 692, tostarp 8. punktā noteiktais nosacījums: *“peldvietu izveido saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto (atļauto) izmantošanu. Peldvietas robežas nosaka pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā attiecīgā peldvieta atrodas”*. Vienlaikus Noteikumu Nr. 692 4. punktā ir paredzēts: *“pašvaldības katru gadu izvērtē informāciju par to teritorijā esošajām peldvietām un līdz 31. decembrim iesniedz Veselības inspekcijā priekšlikumu, ja nepieciešama peldvietas iekļaušana šo noteikumu 2. pielikumā minētajā sarakstā vai svītrosana no tā”*, tādējādi pašvaldība var noteikt nepieciešamību sniegt priekšlikumus Veselības inspekcijai par peldvietu iekļaušanu Veselības inspekcijas oficiāli novēroto iekšzemes peldvietu sarakstā, tā nodrošinot sabiedrības informētību saistībā ar novadā esošo rekreācijas vietu peldvietu kvalitāti. Biroja

²⁵ Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 24. janvāra vēstule Nr. 4.8/382/2022-N “Par atsauksmes sniegšanu par Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas SVN Vides pārskata projektu”.

²⁶ Pieejams: <https://www.varam.gov.lv/lv/udensapgades-investiciju-plans-2021-2027-gadam> (skatīts 25.11.2022.).

ieskatā pašvaldībai ieteicams izvērtēt nepieciešamību novadā izveidot peldvietas (ietverot novada neoficiālās peldvietas, kuras iedzīvotāji jau aktīvi izmanto) atbilstoši Noteikumiem Nr. 692, ņemot vērā plānoto tūrisma attīstību ar rekreācijas iespējām ūdensobjektu tuvumā. Jāņem vērā, ka tādā gadījumā oficiālās peldvietas ir nepieciešams iestrādāt arī jaunajā apvienotajā novada teritorijas plānojumā. Par šādu peldvietas izveides lietderīgumu norādījusi arī Veselības inspekcija, sniedzot atzinumu par Vides pārskatu.

- 2.3.6. Birojs konstatē, ka Vides pārskatā norādīts uz neprecizitātēm spēkā esošajos novada teritorijas plānojumos (to grafiskajās daļās) attiecībā uz applūstošajām teritorijām. Vides pārskatā sniegta informācija saistībā ar LVĢMC 2021. gada Plūdu riska un draudu kartēs²⁷ ietvertajām teritorijām (ar 10% applūšanas varbūtību), tostarp Lielās Juglas, Mazās Juglas, Tumšupes (lejtecē) un Krievupes (lejtece) applūstošajām teritorijām, kas iekļaujas plūdu riska teritorijā un ir daudz plašākas nekā pašlaik spēkā esošajos teritorijas plānojumos. Kā norādīts Vides pārskatā, daļā no Plūdu riska un plūdu draudu kartēs iekļautajām applūstošajām teritorijām pašlaik spēkā esošajos teritorijas plānojumos ir plānota apbūve, kura applūšanas gadījumā var tikt apdraudēta. Lai arī uz šā atzinuma sniegšanas laiku ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2022. gada 22. novembra rīkojumu Nr. 1-2/167 "*Par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojumu darbības apturēšanu*" 2021. gadā izstrādātās Plūdu riska un plūdu draudu kartes nav aktuālas, Birojs vērš pašvaldības uzmanību, ka jāņem vērā Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktais, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus (ar šauriem izņēmumiem), tādējādi nepieļaujot šīs teritorijas izveidot par jaunām apbūvējamām teritorijām. Līdz ar to novada teritorijas turpmākajai plānošanā, izstrādājot apvienoto Ropažu novada teritorijas plānojamu, lokālplānojumus un detālplānojumus, nepieciešams izstrādāt priekšnoteikumus, lai virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu applūstošajās teritorijās aizliegtu veikt pastāvīgu apbūvi. Vienlaikus Vides pārskatā atzīmēts, ka novadā ūdensteču, kuras ir savienotas kopīgā upju un ezeru sistēmā ar Rīgas pilsētas virszemes ūdeņiem, piekrastēs izteikts ir jūras vētru radītais vējuzplūdu risks. Novadā šis risks izpaužas Juglas (Bukultu) kanālā piekrastē Bukultos, taču novērojams arī Mazās Juglas piekrastes teritorijās un iespējams arī Lielās Juglas piekrastē. Vējuzplūdu radītā riska novēršanas pasākumi to ietekmes skartajās teritorijās ir veicami sadarbībā ar Rīgas pašvaldību. Rīgas pilsētas Meliorācijas attīstības tematiskajā plānojumā²⁸ ir ietverti risinājumi, kas attiektos arī uz Juglas (Bukultu) kanālu (skatīt Vides pārskata 6.6.5. sadaļu "*Riska objekti un teritorijas*"). Biroja vērtējumā novada pašvaldībai ir jāsadarbojas ar Rīgas pašvaldību, lai tiktu aizsargātas teritorijas Juglas (Bukultu) kanāla krastos.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlēta risinājuma pamatojums

- 3.1. Vides pārskata apakšnodaļā, kurā definētas ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, ietver uzskaitījumu jomām, kurām plānošanas procesā ir jāpievērš īpaša uzmanība, kā galvenās atzīmējot jomas, kas saistītas ar transporta, uzņēmējdarbības attīstību, komunālās saimniecības infrastruktūras un tūrisma attīstību. Izstrādātājas ieskatā jāņem vērā Ropažu novada ekonomisko specializāciju un funkcionālās ietekmes

²⁷ VARAM 2022. gada 22. novembra rīkojums Nr. 1-2/167 "*Par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojumu darbības apturēšanu*".

²⁸ Pieejams: <https://www.rdpad.lv/rtp/tematiskie-planojumi-2/apstiprinatie/> (skatīts 26.11.2022.).

zonas (reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā), novadu šķērsojošie nacionālie transporta koridori, novada pilsētas un lauku teritoriju ekonomika un dominējošās nozares.

- 3.2. Sagatavotājas vērtējumā kopumā novada Stratēģijā ilgtermiņam plānotie stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un Attīstības programmā vidējam termiņam plānotās vidēja termiņa prioritātes, uzdevumi un rīcības virzieni paredz tādu projektu un pasākumu ieviešanu, kas kopumā (summāri) uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus, t.sk. mazinās SEG (siltumnīcefekta gāzu) emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu. Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešana nodrošinās dabas teritoriju, tostarp, Pierīgas mežu kā novada un Rīgas rekreācijas potenciāla saglabāšanu, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu, ainavisku un kultūras mantojuma teritoriju un objektu saglabāšanu.
- 3.3. Plānošanas dokumentu ieviešanas laikā jāturpina izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi, plānot rīcības negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. Stratēģiskā novērtējumā tiek pieņemts, ka plānošanas dokumentu ieviešana var notikt, tikai ievērojot normatīvo aktos noteiktās vides prasības, tādēļ tādas ietekmes, kuru rezultātā veidotos jauni vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi, netiek prognozētas. Salīdzinājumā ar esošo situāciju projektu realizācijas vietās iespējamās galvenokārt ilgtermiņa pozitīvas izmaiņas, kā arī īslaicīgi negatīvas (lokāli) būvniecības procesa laikā.
- 3.4. Vides pārskatā vērtētas Attīstības programmā plānoto prioritāšu izvirzīto uzdevumu / pasākumu iespējamā ietekme uz vidi, secinot, ka lielākajā daļā tie radīs neitrālu vai pozitīvu ietekmi. Kā būtiskākās rīcības vides stāvokļa uzlabošanai ir minētas satiksmes infrastruktūras attīstība, kas sasaistītu Tuvās Pierīgas urbanizētās telpas (Bērgi, Langstiņi, Upesciems, Sunīši, Bukulti, Priedkalne, Baltezers, Līči, Dzidriņas, Amatnieki un Priežlejas), novada pašvaldības ceļu un ielu uzturēšana, centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas infrastruktūras sistēmu attīstība, virszemes ūdensobjektu aizsardzība, pašvaldības ūdenstilpju labiekārtošana, ūdens kvalitātes uzlabošana novada ūdenstilpēs, pasākumi notekūdeņu apsaimniekošanas pilnveidošanai un atkritumu apsaimniekošanai, kas ir ietverti investīciju projektos. Kopumā Birojs secina, ka plānošanas dokumentu izstrādes Stratēģiskā novērtējuma laikā ir noteiktas ar plānošanas dokumentiem paredzamās galvenās iespējamās ietekmes, vienlaikus Birojs sniedz piebildes, kas jāņem vērā teritoriju attīstības turpmākajā plānošanā:
 - 3.4.1. Stratēģijas Telpiskās attīstības perspektīvā tiek izdalītas teritorijas (Rumbula, Saurieši, Vangaži, Dreiliņi un Zaķumuiža), kurās arī turpmāk plānots attīstīt ražošanas teritorijas, tādējādi jānodrošina arī uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamā infrastruktūra, kā arī vienlaikus jāsamēro saimnieciskās darbības un dzīvošanas funkcijas. Tāpat jāņem vērā perspektīvo transporta infrastruktūras objektu izbūve un ar minēto transporta infrastruktūru saistītā teritoriju turpmākā attīstība. Birojs vērš uzmanību, ka jebkāda industriālo teritoriju izveide tiešā dzīvojamo apbūves teritoriju tuvumā var radīt konfliktsituācijas starp atšķirīgi ieinteresētajām pusēm. Līdz ar to Birojs rekomendē turpmākajā novada attīstības plānošanā, izstrādājot vienotu Ropažu novada teritorijas plānojumu un lokālplānojumus, pievērst īpašu uzmanību gan industriālo zonu, gan arī dzīvojamo zonu izvietojumam, ņemot vērā jau konstatētās trokšņa robežlieluma pārsnieguma vietas, lai neveidotos summārās ietekmes, kas pasliktinātu iedzīvotāju veselību un dzīves kvalitāti. Tāpat svarīgi ir noteikt ne tikai šo teritoriju atrašanās vietas, bet arī TIAN iestrādāt atbilstošas prasības iespējamās ietekmes novēršanai / mazināšanai.
 - 3.4.2. Atbilstoši Stratēģijā norādītajam novadā atrodas vasaras dārzu ciemi (Skuķīši, Podkājas, Tumšupe, Makstenieki, Jaunbagumi, Suži, Gaidas, Bajāri un Kangari),

kas ir izveidojušies no dārzkopības kooperatīvu teritorijām. Lai šīs teritorijas pārvērstu par pastāvīgi dzīvojamām teritorijām Birojs jau šī atzinuma 2.3.4. punktā vērsis pašvaldības uzmanību, ka pašvaldībai ir saistoši Noteikumu Nr. 240 67. punktā noteiktās prasības attiecībā uz publiskās infrastruktūras nodrošinājumu.

- 3.4.3. Stratēģija atbalsta alternatīvo enerģijas avotu (vēja, ūdens, saules enerģijas u.c.) izmantošanu. Šajā kontekstā Birojs rekomendē pašvaldībai turpmākā teritoriju attīstības plānošanā izsvērt, kādu no attīstības virzieniem (alternatīvā enerģija, mežsaimnieciskā darbība, lauksaimnieciskā darbība) noteikt kā prioritāti, ņemot vērā, ka novadā lielās platībās notiek gan ar mežsaimniecību, gan lauksaimniecību saistīta saimnieciskā darbība. Vienlaikus plašās teritorijās atrodas arī dabas vērtības, uz ko sabiedriskās apspriešanas laikā norādījusi arī Dabas aizsardzības pārvalde. Tāpēc būtiski ir pārdomāti izvēlēties vēja elektrostaciju izbūvei paredzētās teritorijas, tostarp izvērtēt to turpmākās attīstības iespējas, ņemot vērā pašvaldības konceptuālo ilgtermiņa redzējumu novada teritorijas attīstībai un vēja elektrostaciju iedzīvotāju, iedzīvotāju (zemes īpašnieku) intereses, kā arī saistošo normatīvo aktu prasības.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Kā risinājumi, lai izvairītos no iespējamām negatīvām ietekmēm, Vides pārskatā norādīti pasākumi, kuriem nepieciešams pievērst uzmanību:

- 4.1.1. Pasākumi, kuri veicami plānošanas stadijā, piemēram, izstrādājot tematiskos plānus (dabas tūrisma, ūdens tūrisma u.c.), atsevišķu jomu stratēģijas (piemēram, ūdenssaimniecības un namu apsaimniekošanas stratēģiju), būvniecības ieceres dokumentācijas u.tml. Plānošanas stadijā ir nepieciešams precizēt īstenojamās uzdevumus un to iespējamās ietekmes uz vidi, projektā plānojot negatīvās ietekmes mazināšanas pasākumus un to sagaidāmos rezultātus.

- 4.1.2. Plānošanas dokumenta ieviešanas stadijā, veicot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noteiktos projektu ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumus, ja tie ir nepieciešami. Šos pasākumus var iedalīt:

- 4.1.2.1. *Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN) vai ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējums.* IVN ir jāveic Novērtējuma likuma 1. pielikumā noteiktajām darbībām. IVN procedūra (atkarībā no darbības ietekmes uz apjoma) var tikt piemērota sākotnējā izvērtējuma rezultātā. Sākotnējo izvērtējumu veic un lēmumu par IVN nepieciešamību attiecībā uz plānoto darbību pieņem Valsts vides dienests (turpmāk – VVD). Ja plānotā darbība var būtiski ietekmēt *Natura 2000* teritoriju, tai veicams ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējums. Šajā plānošanas stadijā nav identificēti pasākumi, kuriem Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas laikā būtu jāpiemēro IVN procedūra un ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējums.

- 4.1.2.2. *Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir jāveic ietekmes uz vides sākotnējais izvērtējums (jeb sākotnējais izvērtējums).* Darbības, kurām ir jāveic sākotnējais novērtējums, tiek noteiktas atbilstoši Novērtējuma likuma 2. pielikuma nosacījumiem.

- 4.1.2.3. *Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām.* Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi nosaka Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 30 “Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai”. Tehnisko noteikumu izstrādes procesā darbībām ĪADT

individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos noteiktajos gadījumos, kā arī ja ir sagaidāma ietekme uz ES nozīmes biotopiem vai īpaši aizsargājamām sugām, tehnisko noteikumu sagatavošanai Dabas aizsardzības pārvalde VVD sniedz atzinumu par tehniskajos noteikumos ietveramajiem nosacījumiem. Sabiedrība tiek informēta par plānotajiem būvobjektiem, kuriem ir izsniegti tehniskie noteikumi projektēšanai, informāciju ievietojot VVD mājas lapā.

- 4.1.3. Plānošanas dokumentu izstrādes stadijā Stratēģiskā novērtējuma procesā, kurš veikts vienlaikus ar novada attīstības plānošanu, iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai izskatīti un plānoti vairāki risinājumi:
- 4.1.3.1. Detalizēta centralizēto kanalizācijas sistēmu attīstības plānošana atbilstoši apdzīvoto vietu cilvēkekivalentiem, Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāna 2021.–2027. gadam risinājumus, kā arī paredzot Attīstības programmas rīcības plānā nepieciešamību izstrādāt novada kopējās ūdenssaimniecības un namu apsaimniekošanas stratēģiju, pamatojot ūdenssaimniecības attīstību apdzīvotajās vietās uz tehniski ekonomisko pamatojumu rezultātiem u.c.
 - 4.1.3.2. Stratēģijā iekļauto telpiskās attīstības vadlīniju pilnveidošana attiecībā uz vides trokšņa pārsniegumu teritoriju turpmāko plānošanu, nosakot, ka līdz šim akustiskā trokšņa diskomforta zonās, kurās pašlaik ir plānota dzīvojamā apbūve, izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu, ir jāizvērtē turpmākas dzīvojamās apbūves attīstības nepieciešamība.
 - 4.1.3.3. Stratēģijā iekļauto telpiskās attīstības vadlīniju pilnveidošana attiecībā uz blakus esošajām līdz šim plānotajām, bet nerealizētajām rūpniecības apbūves teritorijām dzīvojamās apbūves teritoriju tiešā tuvumā un otrādi, nosakot ka, izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu, ir jāizvērtē turpmākā šo abu apbūves veidu attīstības nepieciešamība, iespēju robežās līdz šim neapbūvētajās teritorijās plānojot buferjoslas starp rūpniecības apbūves teritorijām un dzīvojamās apbūves teritorijām.
 - 4.1.3.4. Stratēģijā iekļauto telpiskās attīstības vadlīniju pilnveidošana attiecībā uz Eiropas Savienības biotopiem un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm, nosakot, ka, izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu, ir jāizvērtē līdz šim teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas skar ES nozīmes biotopus un īpaši aizsargājamo sugu atradnes, turpmākās attīstības nepieciešamību.
 - 4.1.3.5. Stratēģijā iekļauto telpiskās attīstības vadlīniju pilnveidošana turpmākajā plānošanas procesā attiecībā uz applūstošo teritoriju (10% applūšanas varbūtība) noteikšanu, ņemot vērā aktuālo informāciju par pavasara palu un plūdu, kā arī vējuzplūdu radīto applūšanu, pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas atrodas applūstošajās teritorijās, tālāko izmantošanu (atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām) un plānojot pasākumus esošās apbūves aizsardzībai pret plūdiem.
- 4.2. Kopumā secināms, ka Vides pārskatā ir noteiktas un vērtētas iespējamās ietekmes uz vidi, kas saistītas ar plānošanas dokumentu īstenošanu. Vienlaikus Birojs secina, ka vairāki no plānošanas dokumentu stratēģiskajā daļā paredzētajiem mērķiem un uzdevumiem tieši sasaucas ar pasākumiem, kas veicami negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai, piemēram, transporta infrastruktūras uzlabošana, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pilnveidošana, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana, kā arī citi pasākumi, kas vērsti uz novada vides kvalitātes uzlabošanu. Vienlaikus secināms:

- 4.2.1. Stratēģiskā novērtējuma procesā identificēts, ka perspektīvais jaunais pašvaldības ceļš starp Upesciemu, Nāgelmuižu un Zaķumuižu atbilst Novērtējuma likuma 2. pielikuma 10. punkta 5. apakšpunkta nosacījumiem: “5) *jauna ceļa būvniecība ir jāveic a) ja tā garums ir 1 kilometrs un vairāk....*”, līdz ar to Attīstības programmā plānotajai darbībai ir jāveic sākotnējais izvērtējums.
- 4.2.2. Vides ietekmes mazināšanai / novēršanai turpmākajā novada attīstības plānošanā, tostarp apvienotā Ropažu novada teritorijas plānojuma izstrādei, jāņem vērā arī šā atzinuma 2.3. un 3.4. punktus ar apakšpunktiem papildus norādītie aspekti.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam, ņemot vērā Stratēģijas un Attīstības programmas saturu, kā arī to, ka plānošanas dokumenti ir izstrādāti, ievērojot starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus, šajā novērtējumā nav identificētas tādas ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*), kuru dēļ būtu jānosaka specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Vides pārskatā norādīts, ka Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanai nav sagaidāma pārrobežu ietekme.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Lai novērtētu plānošanas dokumenta ietekmi uz vidi, tiek piedāvāti indikatori / rādītāji plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringam: 1) siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju izmaiņas, sagatavojama bāzes informācija par novadu (šī Vides pārskata izstrādes laikā SEG inventarizācijas tiek veikta tikai nacionālā mērogā, informācija netiek sagatavota pašvaldību griezumā); 2) ēku, kurās veikti energoefektivitātes pasākumi, skaita (vai cits raksturojošs rādītājs) izmaiņas (mazstāvu, daudzstāvu dzīvojamās ēkās, pašvaldības / publiskās apbūves ēkās); 3) dalīti savākto atkritumu daudzumu izmaiņas, sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma izmaiņas; 4) pieslēgumi (%) centralizētām notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmām, iedzīvotāju apmierinātība ar sniegto pakalpojumu; 5) apkārtējā vidē novadīto sadzīves kanalizācijas notekūdeņu kvalitātes izmaiņas (suspendētās vielas, bioloģiskā skābekļa patēriņš (BSP₅), ķīmiskā skābekļa patēriņš (KSP), N_{kop}, P_{kop} u.tml.) apdzīvotajās vietās (dārzu ciemi, (esošie) savrupmāju ciemu un lauku ciemi) bez inženiertehniskajiem tīkliem; 6) attīrīto notekūdeņu apjomi un kvalitāte: virszemes ūdeņos novadīto attīrīto notekūdeņu apjoma dinamika (pa gadiem) un atbilstība normatīvo aktu prasībām attiecībā uz attīrīšanu (valsts statistiskā pārskata “2 *Ūdens*” informācija); 7) augsnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās, kurās tiek uzsākta attīstība; 8) attīstības uzsākšana / turpināšana degradētajās teritorijās (skaits, ha vai t.ml.); 9) novada dabas tūrisma apītē iesaistīto dabas teritoriju / objektu skaits, apmeklētāju skaita izmaiņas, no jauna ierīkoti apskates objekti (skaits, platība, garums takām u.tml.), apmeklētāju apmierinātība ar sniegtajiem tūrisma pakalpojumiem u.tml.; 10) novada tūrisma apītē iesaistīto kultūras mantojuma objektu skaits, apmeklētāju skaita izmaiņas, no jauna ierīkoto apskates objektu skaits, apmeklētāju apmierinātība ar sniegtajiem tūrisma pakalpojumiem u.tml.; 11) ES nozīmes biotopu platību un kvalitātes izmaiņas (% , ha, kvalitātes klase); 12) sabiedrības iesaistes un līdzdalības līmeņa izmaiņas (iedzīvotāju, nevalstisko

organizāciju u.tml. skaits, %) ar vides jomu saistītos projektos novadā un 13) sabiedrības informētība par aktuāliem vides jautājumiem: energoefektivitāte, atkritumu dalīta vākšana, resursu aprites ekonomika u.tml., anketēšanas rezultāti.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumentu un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Stratēģijas 1. redakcija, Attīstības programmas 1. redakcija un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika no 2021. gada 29. novembra līdz 2021. gada 31. decembrim.

Plānošanas dokumenti un to vides pārskata projekts bija pieejami Ģeoportāla tīmekļa vietnē: <https://geolatvija.lv/geo/tapis> un Ropažu novada tīmekļa vietnē. Ar plānošanas dokumentu un vides pārskata projekta materiāliem izdruku veidā varēja iepazīties pašvaldības klientu apkalpošanas centrā Ulbrokā Institūta ielā 1a, Ropažos Sporta ielā 1, Rīgā Brīvības gatvē 455 un Vangažos Meža ielā 1.

Paziņojums par Stratēģijas un Attīstības programmas publisko apspriešanu un šo plānošanas dokumentu Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu tika 2022. gada 26. novembrī nosūtīts Birojam ievietošanai tīmekļa vietnē: (https://www.vpvpb.gov.lv/lv/jaunums/pazinojums-par-ropazu-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategijas-2_022-2038-gadam-1redakcijas-ropazu-novada-attistibas-programmas-2022-2028-gadam-1redakcijas-un-vides-parskata-projekta-publisko-apspriesanu) un VVD Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei izvietošanai pārvaldes telpās, kā arī ievietots Ropažu novada pašvaldības informatīvajā izdevumā "Tēvzemīte". Plānošanas dokumentu un vides pārskata projekta kopēja publiskās apspriešanas sanāksme notika attālināti 2022. gada 13. janvārī plkst. 17.00. atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības laikā noteiktajai kārtībai.

Priekšlikumus un komentārus gan par Vides pārskata projektu, gan par plānošanas dokumentiem varēja iesniegt līdz 2021. gada 31. decembrim (elektroniskā paraksta zīmogs vai pasta zīmogs) kādā no šādiem veidiem:

1. Ievietojot valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centru pastkastēs, kas atrodas pašvaldības klientu apkalpošanas centros vai pastkastēs: Ulbrokā Institūta ielā 1a, Ropažos Sporta ielā 1, Rīgā Brīvības gatvē 455 vai Vangažos Meža ielā 1.
2. Elektroniski Ģeoportālā <https://geolatvija.lv/geo/tapis>.
3. Elektroniski nosūtot uz pašvaldības e-adresi: novada.dome@ropazi.lv.

Vides pārskatā sniegta informācija par plānošanas dokumentu un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaitu. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienestu, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentiem un Vides pārskatu. Institūciju atzinumu priekšlikumu apkopojums skatāms ziņojumā par plānošanas dokumentu un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma publiskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem un institūciju atzinumiem Vides pārskata 9. pielikumā: "Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem, to izvērtējumu, komentāriem un informācija par to ņemšanu vērā vai noraidīšanu". Birojs secina, ka sabiedriskās apspriešanas laikā sniegtie ieteikumi un konsultāciju rezultāti kopumā ir ņemti vērā, pilnveidojot Vides pārskatu un plānošanas dokumentus.

Izvērtētā dokumentācija:

Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2038. gadam, Ropažu novada attīstības programma 2022.–2028. gadam un to Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkts.
2. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants.
3. Likuma *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* V¹ nodaļa.
4. Likuma *“Par piesārņojumu”* II, IV, V nodaļa.
5. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pants.
6. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants.
7. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”*.
8. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 *“Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”*.
9. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 *“Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”*.
10. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 *“Noteikumi par gaisa kvalitāti”*.
11. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 *“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”* 9. – 33. punkts.
12. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 *“Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”*.
13. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 *“Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”*.

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē:

1. **Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2038. gadam un Ropažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām. Pilnveidojot un īstenojot Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022.–2038. gadam un Ropažu novada attīstības programmu 2022.–2028. gadam, ņemami vērā Vides pārskatā un šā atzinuma 2.3. un 3.4. punktus ar apakšpunktiem izteiktie priekšlikumi..**
2. **Lai konstatētu Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2038. gadam un Ropažu novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Ropažu novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2028. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (elektroniskā veidā) Birojā.**

Ropažu novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr.157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta

risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Tāpat jā sagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr.157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu, paziņojumu elektroniskā veidā jānosūta arī Birojam ievietošanai tīmekļa vietnē.

Direktore

(paraksts*)

D.Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Atzinums nosūtīts:

1. Ropažu novada domei: *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei: *E.Adresē*.
3. SIA “*Grupa93*”, e–pasts: info@g93.lv.

Daina Dzeguze, 67770826
daina.dzeguze@vpvb.gov.lv